

WADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 188
Redakcja otwarta od 12-115-8
Administracja 10-114-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 86 Rok II.
GRODNO
piątek 27 marca 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy: Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówniku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za-mówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

PLAC
KINO
ulica Pocztowa № 4.

Dziś premjera!

UPOJENIE

W rolach głównych
konkursowa piękność **LUCY DORAINE** i ulubieniec publicz. **Jan Rieman**

Dziś premjera!

Wspaniały dramat
życiowy w 6-iu
wielkich aktach

Roczne sprawozdanie Koła Okręgowego P. M. S. w Grodnie Za rok 1924

(Dok.)

d) Gimnazjum prywatne męskie

mieści się obecnie w gmachu Klasztoru po-bernardyńskiego, w lokalu szkoły powszechnej. Rozwój tego gimnazjum uzależniony jest przede wszystkim od posiadania własnego lokalu. Zarząd czynił i czyni wszelkie kroki by odnaleźć lokal dla tego gimnazjum i nawet na jednym z posiedzeń wyłoniona została Komisja w składzie: Ks. A. Kuryłowicza i p. K. Giedroycia celem ustalenia możliwości rozpoczęcia budowy własnego lokalu. Wprawdzie Macierz Szkolna posiada w Grodnie dwa domy przy ul. Listowskiego 31—podarowane przez honorowego członka Macierzy p. Z. Kulwiecównę. W jednym z tych domów możliwym byłoby umieszczenie Gimnazjum, drugi mógłby służyć na mieszkania dla nauczycieli.

Pomimo starań Zarządu by dotychczasowi lokatorzy zwolnili lokale, starania te spełziły na niemi, albowiem ustawa o ochronie lokatorów, broni ich od eksmisji. Z dotychczasowych obserwacji, rozwój tego zakładu naukowego w Grodnie, poza Gimnazjum państwowym jest konieczny. Ogółem w Gimnazjum jest uczniów 153—w tem klasa I—25, II—31, III—40, IV—31, V—26.

Zarząd spodziewa się uzyskać w najbliższej przyszłości prawa dla tego Gimnazjum.

Dyrektorem Gimnazjum jest p. Romuald Putjan. Budżet tej szkoły opiera się na zasadach samowystarczalności.

W jesieni r. ub. Zarząd zamierzał uruchomić dokształcające Kursy Wieczorowe dla rzemieślników. Wyjednaną została koncesja na otwarcie tych Kursów, na dyrektora Kuratorium Szkolne na wniosek Zarządu zatwierdził Dyrektor Szkoły Rzemiosł p. S. Oszczakiewicz. Pomimo niejednokrotnych ogłoszeń oraz za pomocą rozklejenia obwieszeń w mieście, na Kursa to zgłosiło się 5-ciu kandydatów i wskutek tego otwarte nie zostały. Pomimo tego Zarząd nie zaniechał otwarcia tej szkoły i czynić będzie w przyszłości wszystko, by szkoła ta w Grodnie pozostała.

Biblioteka mieści się w biurze Macierzy przy ul. Orzeszkowej 15. Ogółem zwiera tomów 1.200. Abonentów przeważnie z uczącej się młodzieży jest przeszło 90. Kaucja dla dorosłych wynosi 5 zł. dla młodzieży 3 zł. Opłata za wypożyczenie książek dla dorosłych wynosi 50 gr. mies. dla uczącej się młodzieży 30 gr. Uczniowie szkół Macierzy zwolnieni są od wpłacania kaucji.

Z lokalu Macierzy korzysta również Koło Nauczycieli Szkół Średnich, mieści się w tym lokalu biblioteka pedagogiczna Koła.

Przytoczone powyżej, dotyczy działalności Zarządu w Grodnie. Rozumiejąc, że działalność Macierzy nie powinna poprzestać tylko w miastach Zarząd czynił wysiłki, by dotrzeć do najbardziej oddalonych zakątków i tam się wśród młodzieży słowo polskie i przyswajając jej kulturę polską. Jako drogę ku temu wybrano powoływanie Kół Macierzy w powiecie i organizowa-

Teatr Miejski

w piątek dnia 27 marca 1925 r. o godz. 8. 30
tylko jeden występ OPERETKI WARSZAWSKIEJ

18 osób

Hrabina Marica

operetka w 3 aktach E. Kalmana.

W rolach głównych Loda Rogińska (primadonna teatrów warszawskich), St. Woliński (komik operetki „Nowości w Warszawie”), St. Laskowski (znany tenor) Bolcio Kamiński (polski Jackie Coogan)

W I i III akcie balet, w II wielka rewja humoru
Własne dekoracje i kostjomy

Bilety w księgarni Iberskiego, a w dzień przedstawienia od godz. 6-ej w kasie teatru.

nie przy nich szkół początkowych. Ponieważ nikt z członków Zarządu Macierzy nie jest w stanie zająć się tą pracą nasunęła się konieczność zaangażowania instruktorów celem uzyskania środków na prowadzenie oświaty w powiecie.

Przejdym w osobach Ks. Kuryłowicza i p. Giedroycia przeprowadziło konferencję z wiceministrem W. R. i O. P. Łopuszańskim podczas bytności jego w Grodnie, oraz w tejże sprawie p. p. Giedroyc i Ks. Kuryłowicz udali się do wyższych władz szkolnych. W wyniku tych konferencji Ministerstwo udzieliło zapomogi i Zarząd Macierzy ma wrażenie, że w przyszłym roku szkolnym, praca oświatowa w pow. Grodzieńskim zatoczy dosyć duży krok. Ułożony został plan sieci szkół

w powiecie—projektowane jest uruchomienie 25 szkół.

Nawiązany został bliższy kontakt z Zarządem Głównym — projektuje się urządzenie odczytów. Pierwszy odczyt odbył się 1 marca r. b. z kosmografii a następnie z literatury polskiej i inne.

Zasiłki jakie Macierz otrzymuje od władz państwowych i samorządowych nie są wystarczające dla prowadzenia wyżej wyszczególnionych instytucji oświatowych. Brakujące w budżecie sumy winno pokryć społeczeństwo, do którego Zarząd w różnych formach będzie zmuszony się zwrócić. Za dotychczas okazaną pomoc, wszystkim tym, którzy w czemkolwiek przyczynili się do poparcia zamierzeń Zarząd wyraża swe podziękowanie

Kino
Saturn

Po raz pierwszy w
Grodnie film w naturalnych barwach

Cyrano de Bergerac

według nieśmiertelnego dzieła
E. ROSTANDA

Cyrano—Pierre
MAGNIER
Roksano—Linda
MOGLIA

Pod znakiem Spółdzielczości

W zdrowym ciele, zdrowy duch, w kooperatywie, wojennej walki ruch. Wczoraj odbyło się o godz. 18-ej Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Spółdzielni Wojskowej D. O. K. III, o charakterze czysto informacyjnym.

Zebranych przywiteli w krótkich słowach gen. Bieliński kreśląc cel zwołanego zebrania. Poczem udzielił głosu por. Benderowi Dyrektorowi Spółdzielni. Por. Bender z precyzyjną znajomością życia gospodarczego, przedstawił zebrany dokładny obraz obecnego rozwoju Spółdzielni, charakteryzując stopami kryzys, jaki spółdzielnia przechodziła w epoce inflacyjnej, aż do czasu warunków w jakich obecnie się znajduje. Przyczyna kryzysu łączyła się z całokształtem warunków sanacyjnych przeprowadzanych w państwie. Wobec tego, Rada Nadzorcza i Dyrekcja znalazła się w miesiącu grudniu ubiegłego roku nad przepaścią „Być lub nie być”. Z przepaści i zupełnej likwidacji wybrał Spółdzielnia w pierwszej linii Gen. Berbecki i pułk. int. Thorn.

Wymienieni roztoczyli nad Spółdzielnią Ojcowską opiekę wyjednali przy pomocy ruchliwego Zarządu kredyt w bankach warszawskich i instytucjach handlowych i doprowadzili Spółdzielnię do równowagi budżetowej.

Dzisiaj ona jest oparta na zdrowych i silnych fundamentach i daje rękojmię pięknego i należytego rozwoju dla ogółu członków. Rada nadzorcza, ażeby zbadać przyczynę niedomagań, zlikwidowała piekarnię, która nie mogła konkurować z rynkiem, oraz kilka sklepów przynoszących deficyt, następnie zmniejszyła do minimum wydatki na administrację.

Jednak sanacja powyższa jeszcze nie pokryła strat wynikłych z czasów poprzednich, przeto przedewszystkiem wkłady członków. po myśli Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej określono składki członkowskie do 25 złotych za jeden udział. Po krótkotrwałej dyskusji prowadzonej przez gen. Berbeckiego poinformował Zarząd, że na walnem zebraniu, które odbędzie się za miesiąc zostanie zaproponowana zmiana, niektórych paragrafów statutu. Na tem zebranie zakończone.

Pod znakiem Spółdzielczości powinien się łączyć wszystkie stany, gdyż spółdzielczość to jest rozszerzanie się od prymitywnego „konsumu” aż do państwowości. Prymitywna forma Spółdzielczości stanowi tylko szkółkę dla początkujących, którą zastąpi szkoła i rutyna. Nie można zatem pojmać Spółdzielczość jako pewną organizację stosunków życia prywatnego, sarkac i narzekać na własne podwórko, lecz patrzeć na to lepsze jutro, gdyż celem spółdzielczości jest droga, regionalna, zawodowa i mieszana. Opiera się ona na czynnikach obywatelskich, a nie na biurokratycznych i dąży do samorządu, a w kwestji centralizacji i decentralizacji stanowi rodzaj automatycznego regulatora.

Spółdzielczość nie da nigdy dostatków, ani głupcom ani leniwcom. Jest to żywioł wymagający inteligencji tych, którzy chcą z nim żyć.

Jan Hummer.

Piekarnia w Bródniecie w dobrym stanie o 4-eh piecach 26 metr. x 13 wraz z przyległym placem i spichrzem natychmiast do wynajęcia. Lokal zdalny też na każdy inny interes. Wiadomość u gospodarza Kłaztorza 17 Burde tel. 273. 2-3.

KRONIKA

Koncert

W dniu 21 b. m. o godz. 8-ej wieczorem w Pańskim Gimnazjum Męskim im. Adama Mickiewicza odbył się koncert, ucząsny staraniem uczniów powyższego gimnazjum z profesorem Gosińskim na czele. Część koncertowa składała się z deklamacji, śpiewu i gry. Wszystko udało się, jak na amatorów dobrze, za wyjątkiem śpiewu, ale mamy nadzieję, że w przyszłości i z tym będzie lepiej.

Na uwagę zasługuje uos. 8 klasy Pogorzelski, który wykonywał swoje numery z prawdziwym artystycznym i który był duszą całego koncertu. Czysty dochód w kwocie 260 zł., jaki uzyskano ze sprzedaży biletów i programów, co należy zawdzięczać licznie zebranej młodzieży, przeznaczoną na rzecz chorego kolegi, znajdującego się na kuracji w Zakopanem.

Kursy sanitarne

Dzisiaj o godz. 4 pp. w świetlicy Baonu Sanitarnego № 3 przy ul. Mostowej odbędzie się inauguracyjny wykład na 6-o tygodniowym kursie sanitarnym dla harcerzy i harcerzek.

Przedmioty wykładane na kursach podzielono w ten sposób, że: Zranienia i opatrunki, pielęgniarstwo, i pierwsza pomoc w nagłych wypadkach wykładane będą osobno dla harcerzy i osobno dla harcerzek, a choroby zakaźne, anatomia i fizjologia, nauka o gazach, oraz ćwiczenia w nakładaniu masek wykładane będą wspólnie dla obu grup.

U W A G I: 1) Wykłady odbywać się będą w Świetlicy 3 Baonu sanitarnego im. Gen. Sztabs — lekarza Dr. K. Kaczkowskiego ul. Mostowa 35.)

2) Godziny wykładowe od 16. 30 do 18. 30.

3) Wykładowcy: Ptk. lek. Dr. Grzegorzewski (Nauka o gazach), Mjr. lek. Dr. Urbanowski (Pielęgniarstwo i choroby zakaźne), Kpt. lek. Dr. Gula Anatomia, zranienia i opatrunki, Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.)

4) Wykłady odbywać się będą łącznie z odczytami praktycznymi.

Operetka w Grodnie

Operetka „Hrabina Mariga” ciesząca się wielkim powodzeniem w Warszawie ujrzy w dniu dzisiejszym w Grodnie. Rolę tytułową odtworzy znana śpiewaczka operetkowa Leoda Rogińska a komikiem operetki będzie Swoliński b. artysta teatru Nowości w Warszawie. Reszta biletów jest do nabycia w księgarni Iberskiego.

Baczewskiego

w ó d k i:

Czyszczona

Perła mocna

Starka

Starucha

Żytniówka

Wyrok Sądu Doraźnego

W sprawie o zabójstwo Isera Cynesa Sąd Doraźny w składzie: Nowiński (przewodniczący), Iljin i Komar asesorsowie, prokurator Ba-

Anons. Anons.

Wkrótce w kinie „Palace”

„Ojciec Sergjusz”

— w rolach gł. —

Mozzuchin, Lisienko

grodzki wyłosił wyrok, skazujący Mikołaja Jakowczuka lat 25 na karę śmierci przez rozstrzelanie. Obrońca oskarżonego „adwokat” Firstenberg wniosł na imię Prezydenta Rzeczypospolitej podanie o ulaskawienie. W razie nieuwzględnienia wyrok będzie wykonany dzisiaj.

Premjera na P. B. K.

Rozpoczęta została sprzedaż biletów teatralnych po cenach normalnych na premjerę „Małżeństwo Fredeny” którą na dzień 2 kwietnia zakupił na swój dochód Polski Biały Krzyż.

Ciekawi jesteśmy czy szczęśliwa naręczona zdąży przyjechać na swój ślub a jeżeli zdąży to czy będzie miała dość czasu na odpowiednie przygotowanie się i godny występ na tej uroczystości?

Teatr Żołnierski

Byłem po raz pierwszy w miłym i sympatycznym przybytku żołnierskim, gdzie mieści się wojskowa grupa dająca od dłuższego czasu przedstawienia ku rzetelnej ucielesze swoich widzów. I muszę powiedzieć z całą szczerą, zdziwiony zostałem nakładem pracy i starannością jaką nacołowano było przedstawienie. Czyste dekoracje, prędkie zmiany (mimo iż role główne grane były we wszystkich niemal trzech sztukach przez też same osoby (dobre opanowanie ról, dobre głosy śpiewających w operetkach składają się na całość, którą każdy może z przyjemnością wysłuchać.

Przedewszystkiem widać ogromny nakład pracy kierownika teatru żołnierskiego st. sierżanta Dolińskiego. A gdy przyjmujemy pod uwagę surowy materiał (przeważnie) z którym ma do czynienia należy się mu za zorganizowanie tak pożądanego rozrywki dla tutajszego garnizonu szczerzy poklask.

Jedną tylko pozwolę sobie uczynić uwagę. Należy unikać sztuk w których akcja nie dzieje się na scenie, lecz tylko jest pustą gadaniną, jak to miało miejsce w nieudanej sztuce „Szaleńcy”, w której doskonale epizod stworzyła w roli gospodyni p. Dolińska.

Nie wymieniam osób grających, gdyż to przecież po za pp. Dolińskimi są amatorzy, którym na ak-

torkiej reklamie nie zależy. Lecz szczególnie za „10 ór na wydaniu” inscenizowanych pomysłów należy się wszystkim podziękować.

Teatr ten sfary wojskowe powinny popierać, gdyż nie jest on konkurencją dla Teatru Miejskiego, a nawet przeciwnie wyrabiać może dla teatru złożonego z aktorów nową publiczność.

B. S.

Obwieszczenie

Na mocy Rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31. XII. 1924 r. (Dz. Ust. № 425, poz. 40) właścicieli zakładów przemysłowych, handlowych, rzemieślniczych i wszelkich innych, zatrudniający młodocianych (od lat 15 do ukończonych 18) bez różnicy czy w charakterze stałych pracowników, czy też uczniów, terminatorów i praktykantów, obowiązani są, m. in. w czasie od 1-go do 31-go stycznia każdego roku sporządzać wykaz młodocianych wg. urzędowego wzoru i przysłać właścicielowi Inspektorowi Pracy.

Pomimo ogłoszenia powyższego Rozporządzenia w Dzienniku Ustaw, osobistego przez Inspektora Pracy poinformowania zarządów miejscowych Stowarzyszeń i Związków pracodawców oraz rozplakatowania przez nich na ulicach miasta odnośnych ogłoszeń — dotychczas zostało zgłoszone tylko 10 wykazów.

O powyższem przypominam się zainteresowanym jeszcze, po raz ostatni, z zastrzeżeniem, że dalsze uchylanie się od złożenia wykazów pociągną za sobą represje karne, w drodze sądowej.

M. Janowicz
Inspektor Pracy 39 Obwodu.

Dr. med. H. BRYZMAN
choroby skórne i wenerycz.
Leczenia lampą kwarcową
Przjmuje od 9—10 i od 4—7
Grodno, ul. Hoowera 2. Tel. 202

12—15

Pianino — potrzebne w dobrym stanie do kupna lub wynajęcia.

Korepetycji języków

Łacny, francuskiego i niemieckiego w zakresie wszystkich klas gimnazjalnych udziałem Kraczkiewicz Puszkina № 28

Lekcji muzyki udziałem b. tanio. Wiadomość w redakcji „Nadnieńskiego Kurjera”

Otomanę kupię używaną niedrogo. Oferty sub. „Zaraz” przyjmuje redakcja.

Baczność! Dokąd pójść??

Codziennie od 6-ej p. p. do 11-ej wiecz.

KONCERT

w wykonaniu artystycznego duetu

skrzyptec i pianina

— w CUKIERNI —

St. MALESZY

Ceny zwykłe.

Na rendez-vous „do MALESZY”